LEWENSORIëNTERING

SELFVERKENNINGSOEFENING

Naam: .....

Van: .....

Graad: .....

Skool: .....

© Pace Career Centre

OEFENING 1: SELFONDERSOEK

Beroepskeusevraelys

In hierdie vraelys is daar 21 verskillende beroepsvelde. Elke beroepsveld bevat 5 keuses. Lees deur die volgende keuses en merk dan die keuses waarvan jy hou. Moenie 'n keuse merk waarvan jy glad nie hou nie.

01: TK	Merk ✔
Skryf artikels vir koerante of tydskrifte	
Doen vertalings, lees en korrigeer taal, taalversorging/taalnasienwerk	
Lees nuus oor die TV of radio	
Skryf stories en gedigte	
Skryf advertensies en tekste vir TV, films en die radio	
	Total:

02: VK	Merk ✔
Neem foto's vir tydskrifte en koerante	
Teken en ontwerp geboue	
Maak sketse van mense en landskappe	
Maak kunswerke	
Ontwerp klere	
	Total:

03: UK	Merk ✔
Leer om 'n musikale instrument te speel	
Dans en sing in 'n musiekblyspel	
Speel 'n rol in 'n verhoogstuk of 'n film	
Tree op as 'n regiseur van 'n TV reeks of 'n film	
Seleksie en speel van musiek vir 'n radiostasie	
	Total:

04: BV	Merk ✔
Koop en verkoop van produkte vir 'n maatskappy	
Om produkte van deur tot deur te verkoop	
Bestudeer die redes waarom mensie verkies om sekere produkte te koop	
Om verbruikers bekend te stel aan nuwe produkte	
Aankoop van produkte namens winkels of maatskappye	
	Total:

05: BB

	Merk ✓
Beplanning en organisering van ander mense se dag- tot- dag werksaktiwiteite	
Bestuur groot projekte of take	
Om as groepleier op te tree	
Om seker te maak dat 'n maatskappy sy doelwitte bereik en begrotings balanseer	
Om mense te oorreed om met jou standpunt saam te stem	
	Total:

06: FB

	Merk ✓
Om begroting, koste-analise en vooruitskouing vir 'n besigheid te doen	
Om meestal met syfers te werk	
Om sorgvuldig rekord te hou van finansiële transaksies	
Probleem oplossing deur middel van syfers	
Sorgvuldige kontrolering van finansiële state van 'n maatskappy	
	Total:

07: KS

	Merk ✓
Om dokumente en pakkies te ontvang en te versend	
Om briewe en ander dokumente vir 'n besigheid te tik	
Om roetine take te verrig (Doen elke dag dieselfde ding)	
Reël afsprake en doen dag-tot-dag take vir die werkgewer	
Om klerikale werk te doen: liasering, voorraadopname en uitskryf van kwitansies	
	Total:

08: PD

	Merk ✓
Versorging van diere	
Uitleg van tuine en bestuur van kwekerye	
Omgewingsbewaring	
Plaaswerker	
Om landbou by 'n kollege te studeer	
	Total:

09: SP

	Merk ✓
Om aan kompeterende sport deel te neem om sodoende 'n professionele sportman/sportvrou te word	
Organisering en koördineering van sportbyeenkomste	
Om 'n skeidsregter te wees van 'n sportsoort	
Demonstreer oefeninge om ander mense te help om fiks te bly	
Sportafrigting vir baie min geld	
	Total:

10: AM

	Merk ✓
Motorherstelwerk	
Om met gereedskap, toerusting en masjienerie te werk	
Herstel van gebreekte goed	
Werk as 'n elektrisiën	
Doen houtwerk en ander handewerk	
	Total:

11: ING

	Merk ✔
Om deur die gebruik van meetkunde verskillende produkte te ontwerp	
Ontwerp meganiese toerusting	
Ontwerp nuwe produkte deur jou wetenskaplike kennis te gebruik	
Bestuur groot projekte wat te make het met konstruksie van geboue, damme en masjienerie	
Vervaardiging en instandhouding van elektriese/elektroniese toerusting	
	Total:

12: WET

	Merk ✔
Bestudeer plante, diere, gravitasie, chemiese bindings, beweging, lig, ruimte, ens	
Bestudeer fisieka en chemie	
Om wetenskaplike eksprimente in 'n laboratorium te doen	
Om komplekse wiskundige probleme op te los	
Om wetenskaplike navorsing uit eie belangstelling te doen	
	Total:

13: IT

	Merk ✔
Ontwikkel rekenaarsisteme om probleemoplossings te doen	
Skryf van rekenaarprogramme	
Ontwerp en installeer rekenaartoerusting	
Navorsing van nuutste rekenaartegnologie en -programme	
Bebruik wiskundige modelle in die ontwerp van rekenaarsisteme	
	Total:

14: MW

	Merk ✔
Bestudeer die anatomie van die menslike liggaam	
Bestudering van die chemiese samestelling van lewende selle	
Bestudeer fisika en chemie vir mediese doeleindes	
Versorging van beseerde / siek mense of diere	
Bestudeer die oorsake van siektes	
	Total:

15: MOD

	Merk ✔
Om siek mense te verpleeg	
Om eerste hulp toe te pas	
Assisteer fisiesgestremdes om onafhanklik te funksioneer	
Versorging van babas of klein kindertjies	
Om in 'n hospitaal te werk as 'n verpleegster	
	Total:

16: SW

	Merk ✔
Bestudeer die gedrag van enkele mense of groepe	
Analiseer en beskryf hoe politiek 'n invloed op die ekonomie van 'n land het	
Bestudeer die kultuur en leefstyl van gemeenskappe	
Om navorsing oor publieke opinie te doen en die resultate te intepreteer	
Lees boeke oor mense en gebeure van die verlede	
	Total:

17: RE

	Merk ✔
Om kontrakte en ander dokumente op te stel	
Debatering en onderhandeling van publieke aspekte	
Om seker te maak dat mense wat die wet oortree het, gestraf word	
Om vorige hofsake en die uitsprake daarvan te vors	
Adviseur mense rakende hul regte en verantwoordelikhede	
	Total:

18: OOD

	Merk ✔
Om mense met hul probleme to help	
Doen vrywillige werk in onderontwikkelde gemeenskappe	
Veskaf leiding en raad aan individue of groepe	
Sien om na die geestelike behoeftes van mense	
Onderrig kinders en jong mense	
	Total:

19: KD

	Merk ✔
Om velsorg en naelversorging te doen	
Handewerk te doen vir ‘n inkomste	
Binnehuisversiering	
Bak-en-brou werk	
Klere ontwerp	
	Total:

20: AD

	Merk ✔
Voorsiening van reinigingsdienste aan groot maatskappy	
Werksgeleentheid wat min of geen naskoolse studie benodig nie	
Om te werk as ‘n portier (tasse dra), kelner, huurmotor bestuurder (taxi bestuurder), winkelassistant, ens	
Enige werk solank ek betaling kry	
Spyseniering	
	Total:

21: RV

	Merk ✔
Beskerm geboue teen brand	
Om wet en orde te handhaaf	
Ondersoekbeampte van misdaadtonele	
Om jou lewe in gevaar te stel om die lewens en besittings van ander te beskerm	
Weermag- en polisiewerk	
	Total:

DIAGRAM

Instruksies: **Skryf die name van die beroepe in die diagram neer. Die beroepsvelde met die hoogste telling behoort bo aan die lys te wees en die met die laagste telling behoort onder aan die lys te verskyn. Kleur jou telling in vir elke beroepsveld in blokkies 1 – 5.**

BEROEPSVELDE	1	2	3	4	5

OEFENING 2: NAVORSING

OEFENING 1: KIES BEROEPE VIR VERDERE ONDERSOEK

In watter studierigting was jou telling die hoogste? Blaai na die studierigtings op die volgende bladsy en lees dan die beroepe wat gelys is onder ‘n hoogste telling. Kies enige 3 beroepe waarvan jy hou, skryt dit neer in orde van voorkeur - 1ste keuse, 2de keuse, 3rde keuse.

Beroepskeuse 1: _____

Beroepskeuse 2: _____

Beroepskeuse 3: _____

BEROEPSVELDE

01 Taal en Kommunikasie (TK)

Jou antwoorde dui daarop dat jy 'n loopbaan waar taal en die gebruik van taal 'n groot rol speel, sal geniet, Spesiale talent is nodig indien jy belangstel om deur mondelinge aanbieding en/of skryfwerk 'n bestaan te maak, waardeur verslag oor gebeure gedoen word, of idees oorgedra word, of ander mense vermaak word. Loopbane wat taalvaardigheid vereis word in verskeie media gevind, soos loopbane in die koerantbedryf, tydskrifte, joernale, uitgewers, radio, film, televisie en die internet. Verdere taal loopbane word ook in verskillende maatskappye in die besigheidswreld gevind, soos bv. die bankwese (vertalings) en die staatsdiens (diplomatieke dienste). Mense in die beroepe is goeie waarnemers van die gemeenskap en die lewe. Hulle beskik oor 'n baie goeie taalvermoë en is in staat om die wat hulle sien en beleef in verstaanbare woorde uit te druk. Hulle beskik oor 'n uitgebreide woordeskat en soek altyd beter en nuwe maniere om dinge te beskryf. Goeie skryfwerk kom egter ook met baie oefening en ervaring. Loopbane in die taalwese kan verdeel word in die volgende tipe vaardighede en vermoëns wat benodig word:

1. Loopbane wat goeie tegniese kennis van taal vereis, waar die persoon proeflees, vertalings en redigering doen, of die vermoë het om inligting formeel te kan aanbied, onderwerpe te kan bespreek en groepe mense te kan oplei. Voorbeelde is redakteur, lektor, televisie aanbieders, ensovoorts.
2. Loopbane wat kreatiewe gebruik van taal vereis, byvoorbeeld die vermoë om stories te kan skryf of keurige en toepaslike teks vir advertensies te skep, waar verbeelding en kreatiwiteit 'n groot rol speel.

Advertising	Editor	News reporter	Radio Programme
Auctioneer	Interpreter	Proof-reader	Writer
Author/Writer	Journalist	Publisher	Translator
Copy-writer	Language Practitioner	Radio Announcer	TV Presenter

02 Visuele Kuns (VK)

Jou antwoorde op die vrae dui daarop dat jy 'n loopbaan sal geniet waar jy kreatiewe uitdrukking kan gee deur sketse, beeldhouwerk, skilder, fotografie, ensovoorts. 'n Kunstenaar is 'n persoon wat oor spesiale talente beskik om visueel uit te druk wat hy/sy sien en voel. Dit gebeur gewoonlik deur middel van karakters en gevoel. 'n Kunstenaar raak gewoonlik bekend vir een of meer tegnieke en style.

Onafhanklike kunstenaars skep gewoonlik 'n mark vir hulle werk met die verloop van tyd. Hulle verkies om onafhanklik te werk en nie beperk te word nie.Op hierdie wyse kan hulle vrylik uitdrukking gee aan hulle gedagtes in die kunsvorm van hulle keuse. Grafiese kunstenaars werk weer in 'n gestruktureerde omgewing waar hulle hulle artistieke vaardighede op die versoek van 'n klient aanwend, om 'n produk te bemark vir 'n spesifieke verbruikersgroep. Handelskunstenaars kan hulle vaardighede omskep in verhandelbare vaardigheid waardeur hulle dan 'n lewe maak .'n Kombinasie is egter moontlik. Die rol van rekenaars met al die sagteware wat beskikbaar is, het die mark begin beïnvloed en daarom is rekenaarvaardigheid iets wat talentvolle kunstenaars nie moet onderskat nie.

Advertising	Chef	Draughtsman	Jewellery Designer	Stained Glass Artist
Animator	Clothing Designer	Fashion Artist	Make-up Artist	Tattoo Artist
Architect	Clothing Manager	Fashion Buyer	Multimedia Developer	Taxidermist
Art Teacher	Colour Consultant	Film & TV Camera Op.	Photographer	Technical Illustrator
Artist	Costume Designer	Film, TV and Video	Photojournalist	Textiles Designer
Beauty Therapist	Craftsperson	Glassblower	Press Photographer	Video Editor
Body Make-up Artist	Decor Designer	Goldsmith and Jeweller	Publisher	
Cartoonist	Desktop publisher	Graphic Designer	Quick Sketch Artist	
Ceramist	Display Artist	Interior Designer	Signwriter	

03 Uitvoerende Kunste (UK)

Jou respons op die vrae dui daarop dat jy 'n loopbaan sal geniet wat dans, musiek of drama behels. Uitvoerende kunstenaars is mense met besonderse talent wie se vermoë om te vermaak en te inspireer gehore kan boei. Ander loopbane in die uitvoerende kunste behels tegniese en kreatiewe ondersteuningsdienste, soos décor ontwerp, bou van modelle, beligting, choreografie, produsering van produksie en regie. Toegang tot die wêreld van die uitvoerende kunste en vermaak hang baie saam met geleenthede en die talent van die kunstenaar. Opleiding word aanbeveel omdat dit vaardighede afrond en selfvertroue verbeter. 'n Belangrike element van uitvoerende kunstenaars se sukses is om mislukking te verwerk en voortdurend nuwe geleenthede te soek.

Acrobat
Actor
Comedian
Dancer
Decor Designer
Disc Jockey
Drama Teacher
Film, TV and Video
Fireworks Artist
Industrial Theatre
Director
Model
Music Teacher
Musician
Piano Tuner
Radio Announcer
Singer
Sound Operator
Special Effects Artist
Stage Manager
Television Presenter
Television Producer
Theatre Technician
Ventriloquist

04 Bemarking en Verkope (BV)

Jou antwoorde dui daarop dat jy 'n belangstelling het in die aktiwiteite wat verband hou met aankope, verkope en promovering van produkte en dienste. Goeie bemarkers is dinamiese, energieke mense met selfvertroue. Hulle is sensitief en kan markte lees, en is in staat om verbruikers se behoeftes te lees. Verder reageer hulle met die regte idees om potensiële kopers te beïnvloed en te oortuig. Bemarking en verkope is een van die mees uitdagenste funksies in 'n besigheid en die aanbreek van die elektroniese media maak die loopbaanrigting nog meer opwindend. Loopbane in bemarking wissel na gelang van waar 'n persoon in die bemarkingsproses pas: Marknavorsing, verpakking van produkte, skep van bemarkingsmateriaal vir die verskillende media, promosies deur middel van uitstallings/funksies en verkope van die produk.

Auctioneer
Buyer: Retail
Customer Services Agent
Entrepreneur
Estate Agent
Fashion Buyer
Fundraiser
Insurance Agent
Market Researcher
Marketing Manager
Medical Rep
Model
Public Relations
Publisher
Purchasing Manager
Sales Manager
Sales Rep
Salesperson
Shop Assistant
Stockbroker
Tourism Manager
Tourist Guide
Travel Agent
Wedding Consultant

05 Bestuur en Beplanning (BB)

Jou antwoorde dui daarop dat jy 'n loopbaan sal geniet waar jy verantwoordelik en aanspreeklik is vir die sukses van 'n afdeling,departement of 'n besigheid. Doeltreffende bestuurders is goeie beplanners, goeie organiseerders, en beskik oor die vermoë om ander positief te beïnvloed sodat doelwitte bereik word. Goeie bestuurders het vertroue in hulleself, baie energie en 'n optimistiese uitkyk. 'n Mens kan egter nie 'n goeie bestuurder word sonder die nodige kwalifikasies en ervaring nie. Bestuurders op die hoogste vlak in die korporatiewe wereld het 'n goeie kennis van rekeningkunde, ekonomie, handelsreg en gespesialiseerde kennis van die spesifieke bedryf. Bestuurders in gespesialiseerde areas is van die vinnigste groeiende en uitdagendste beroepe wat insluit: Bemarkingsbestuur, Produksiebestuur, Hotelbestuur, Personeelbestuur, ensovoorts.

Administrative Officer
Advertising Account Executive
Airport Manager
Building Projects Manager
Chartered Secretary
Clothing Manager
Construction Manager
Credit Manager
Event Manager
Farm Manager
Financial & Investment Mgr.
Food Service Manager
Garage Manager
Guesthouse Manager
Horse-Stud Manager
Hotel Manager
Human Resources Mgr.
Industrial Psychologist
Management Cons
Marketing Manager
Personnel Consultant
Production Manager
Project Manager
Purchasing Manager
Recreation Officer
Sales Manager
Sport Manager
Stage Manager
Tourism Manager

06 Finansiële Bestuur (FB)

Jou antwoorde dui daarop dat jy dit sal geniet om met syfers te werk en dit selfs as 'n loopbaan sou wou volg. Jy sal daarvan hou om kontrole oor finansies uit te oefen en selfs besigheids transaksies te struktureer. Mense wat goed in hierdie loopbane doen, is sistematies en metodiese denkers, hulle het 'n oog vir detail en kan baie akkuraat werk. Loopbane in die finansiële veld is strategies vir besighede se funksionering aangesien syfers 'n belangrike rol speel in die bestaan van 'n besigheid. Daar is goeie geleenthede in die veld, hoewel die geleenthede varieer ten opsigte van die graad van kompleksiteit en verantwoordelikheid. Goeie punte in wiskunde skep die geleentheid om 'n aktuaris en geoktrooieerde rekenmeester te word. Baie geleenthede bestaan egter ook vir mense wat 'n diploma of algemene graad wil doen. Die rol van rekenaars in die finansiële wêreld is meer sentraal as in die verlede. Dit is daarom belangrik om gemaklik te raak met finansiële sagteware pakkette.

Accountant	Bookkeeper	Acc.	Insurance Agent	Quantity Surveyor
Actuary	Business Economist	Credit Controller	Internal Auditor	Statistician
Agricultural Economist	Chartered Accountant	Credit Manager	Investment Manager	Stockbroker
Assessor	Chartered Management	Finance & Investment	Management	Tax Official
Auditor	Acc.	Acc.	Accountant	Valuer/Appraiser
Bank Official	Cost & Management	Financial Dealer/Broker	Purchasing Manager	

07 Klerklik en Sekretarieël (KS)

Jou reaksie op die vrae dui daarop dat jy daarvan sal hou om in 'n kantoor opset te werk waar jy van kantoortoerusting soos rekenaars gebruik maak. Mense in hierdie loopbane is baie goed georganiseerd, sistematies en metodies in hulle benadering tot take. Klerklike loopbane dien as ondersteunende rol in 'n besigheidsopset. Hierdie loopbane word belangriker in die lig van die vinnig bewegende pas van besigheid en die feit dat 'n besigheid vlot moet verloop. Rekenaars en administratiewe sisteme vereis 'n goeie kennis van rekenaar sagteware. Goeie kennis van sagteware en administratiewe stelsels is dus nodig en heelwat kursusse is beskikbaar. Die kursusse wissel van kort kursusse tot volledige diplomas.

Admin Manager	Cargo Controller	Credit Manager	Operator	Switchboard Operator
Aeronautical	Clerk	Data Capturer	Office Manager	Travel Agent
Information -	Computer Terminal-	Mail Handler	Post Office Clerk	Typist
Service Clerk	Operator	Messenger	Private Secretary	Work Study Officer
Archivist	Construction Manager	Meter-reader	Proof-reader	
Bookeeper	Credit Controller	Photocopy Machine	Receptionist	

08 Plante en Diere (PD)

Jou antwoorde op die vrae dui daarop dat jy daarvan sal hou om buitemuurs te werk en doenig te wees met aktiwiteite wat te doen het met plante of diere. Mense in hierdie veld het 'n passie vir die natuur. Hulle passie kry uiting in hulle nuuskierigheid en behoefte om die werking van die natuur te begryp en te verstaan, asook om 'n bydrae te lewer oor die instandhouding en benutting van die natuur. Dit behels die interaksie van diere, migrasie van voels, die werking van die eko-sisteem en die voedselketting. Hoewel die loopbane nie van die beste besoldiging het nie, is die situasie besig om te verander met die klem wat meer op bewaring en toerisme geplaas word. Dit het ook daartoe bygedra dat meer loopbaangeleenthede geskep word. Loopbane in hierdie veld wissel in terme van kompleksiteit en die kwalifikasies wat benodig word. 'n Graad in die natuurwetenskappe (BSc) en nagraadse studies word benodig vir veral navorsingsposte, terwyl diplomas meer vir die praktiese poste benodig word. Besigheidsvaardighede word meer en meer belangrik in die natuurbewarings bedryf en wildlewe bestuur. Dit moet dus oorweeg word om 'n besigheidsbestuur graad of diploma as deel van jou voorbereiding in te sluit, aangesien dit meer beroepsmoontlikhede kan skep.

Agriculturist	Animal	Manager	Farm Manager	Horticulturist	Plant Nursery	Technologist
Agronomist	Behaviour Cons	Bonsai Culturist	Farm Worker	Ichthyologist	Professional	Viticulturist
Agricultural	Animal Breeder	Botanist	Farmer	Jockey	Hunter	Volcanologist
Economist	Animal	Conservation	Fisherman	Landscape	Sea Transport	Wine-maker
Agric Food	Consultant	& Wildlife-	Forester	Architect/Tech.	Worker	Wood
Scientist	Animal Trainer	Management	Game Ranger	Marine Biologist	Veterinary	Technologist
Agricultural	Animal Scientist	Ecologist	Geographer	Nature	Nurse	Zookeeper
Inspector	Apiarist/	Entomologist	Grain Grader	Conservator	Veterinary	Zoologist
Agricultural Ext.	Beekeeper	Environmental	Horse Stud	Oceanographer	Surgeon	
Officer	Bird Farm	Engineer	Manager	Ornithologist	Veterinary	

09 Sport (SP)

Jou antwoorde op die vrae dui daarop dat jy 'n passie vir sport het en wel in so 'n mate dat jy sport as 'n loopbaan oorweeg. Die era van professionele sport en die rol van advertensies in sport het heelwat geleenthede geskep waardeur 'n mens jou doelwitte en drome kan bewaarheid. Daar is verskeie roetes om te volg vir 'n persoon wat in sport as 'n loopbaan belangstel:
1. Beoefen die sport as 'n loopbaan (sportman\sportvrou)
2. Werk met sportdeelenemers en sien om na hulle fisieke welstand (fisioterapeut / mediese dokter wat in sport beserings spesialiseer).
3. Verder skep afrigting bepaalde moontlikhede (afrigter / fiksheidsdeskundige)
4. Bestuur en promoveer sport geleenthede (sportbestuurder, promotor, eienaar van 'n gimnasium, bestuurder en eienaar van 'n sportspan).
Meeste mense wat 'n sport as 'n loopbaan wil volg, beoefen sport op 'n provinsiale of nasionale vlak. 'n Professionele sportman of vrou moet deeglike beplanning doen aangesien ouderdom se effek op prestasie 'n belangrike rol speel. Verder het alle sportsoorte nie dieselfde inkomste- potensiaal nie. Hoë-risiko sportsoorte hou die gevaar van beserings in, wat tydens jou beplanning in berekening gebring moet word. Vrae wat jy aan jouself moet stel is: Wat gaan ek na my aktiewe deelname doen? Is daar enige verbandhoudende loopbane waarvoor ek kan voorberei terwyl ek aktief deelneem? Het ek die dissipline om op 'n kompeterende vlak deel te neem? Hoewel sport as industrie groei en baie geleenthede skep, is die moontlikhede soms beperk, en net die beste presteerders is in staat om die geleenthede ten volle te benut. Geleenthede hang saam met die vlak waarop jy die sport kan beoefen en die tipe sport soort.

Aerobics Instructor
Biokineticist
Fitness Instructor
Golf Caddie
Jockey
Lifeguard
Personal Trainer
Recreation Manager / Officer
Referee
Sport Advancement Officer
Sport Manager
Sports Scientist
Sportsperson/professional
Sport Agent

10 Ambagte (AM)

Loopbane in hierdie kategorie is prakties van aard en sluit die gebruik van gereedskap, masjienerie en toerusting in. Mense in hierdie beroepe stel meer belang om die werk gedoen te kry en nie tyd te verspil met die teoretiese onderbou van dinge nie. Daarom het die meeste van hierdie loopbane 'n aspek van fisieke arbeid waarvan baie mense hou. Dit is aksies soos om dinge reg te maak, te bou en te produseer. Daar is baie loopbane in die praktiese veld. Die keuse van welke loopbaan iemand verkies sal afhang van jou belangstelling, die industrie, materiaal of vlak van kompleksiteit. Byvoorbeeld sommige mense stel meer belang in een industrie as in ander soos die bou bedryf, motor industrie, vliegtuie of druk industrie. Alternatiewelik mag 'n persoon 'n ambag kies omdat hy /sy verkies om met 'n sekere tipe materiaal te werk soos byvoorbeeld hout (skrynwerker), metaal (ketelmaker), steen en sement. Sommige mense verkies 'n sekere ambag a.g.v. die vlak van kompleksiteit (vaardigheid)waarin hulle belangstel. Byvoorbeeld, sekere mense stel meer belang in elektronika as in elektriese toerusting, diesel eerder as petrol masjienerie, ens. Loopbane in hierdie rigting leen hulleself uitstekend tot 'n eie besigheid.

Agric Machinery- Mech
Agric Technician
Aircraft Mechanic
Aircraft Structures
Aircraft Trimmer
Aircraft Turner
Armature-winder
Assembly Line Worker
Auto-Electrician
Auto-Machinist
Bicycle Mechanic
Blacksmith
Boatbuilder
Boilermaker
Bookbinder
Bricklayer
Building Contractor
Building Manager
Cabinet-maker
Carpenter
Coppersmith
Cobbler
Diamond Cutter
Diesel Mechanic
Home Appliance-Mech.
Earth-moving Mechanic
Electric Eng. Technician
Electrician
Farrier
Fibreglass Worker
Fitter and Turner
Furniture Polisher
Glass-blower
Goldsmith and Jeweller
Gravure Machine Minder
Gunsmith
Instrument Mech.
Leather Worker
Letterpress Machine Operator
Lexicographer
Locksmith
Machine Worker
Mechanical Eng.Tech.
Millwright
Miner
Model Builder
Motor Mechanic
Motorcycle & Scooter Mech.
Moulder
Musical Instrument Builder
Panelbeater
Pattern-maker
Photo-Lithographer
Plasterer
Plumber
Power Plant Operator
Radio TV Mechanic
Refrigeration Mechanic
Rigger
Roll Turner
Roofer
Scale Fitter
Sea Transport Worker
Shopfitter
Speleologist
Spray-painter
Telecoms. Technician
Tool Jig & Die-maker
Train Driver
Upholsterer
Watchmaker
Welder
Woodcarver

11 Ingenierswese (ING)

Loopbane in hierdie beroepsveld vereis die toepassing van wetenskaplike metodes en beginsels ten einde konsepte te ontwerp en te ontwikkel wat bruikbaar vir die gemeenskap is. Individue in die kategorie geniet dit om kreatiewe wyses te vind om oplossings vir praktiese probleme te kry. Hierdie mense is gewoonlik logies en metodies in hulle benadering en hierdie vermoë word aangevul deur 'n kreatiewe benadering tot probleemoplossing. Hierdie kreatiewe vermoë manifesteer in die vaardigheid om die eindresultaat te konseptualiseer en volgens die visie te ontwerp. Loopbane in hierdie kategorie is intellektueel uitdagend. Diegene wat suksesvol in ingenieurswese is, wil nie net weet hoe dinge werk nie, maar ook waarom dit werk.

Aeronautical Engineer
Aeronautic Eng Tech.
Agricultural Engineer
Agricultural Technician
Aircraft Radiotrician
Air-traffic Controller
Assayer and Sampler
Biomedical Engineer
Biomedical Tech.
Building Surveyor
Cartographer
Chemical Engineer
Chemical Eng. Tech
Chemical Lab. Tech.
Civil Engineer
Concrete Technologist
Construction Manager
Draughtsman
Economic Geologist
Electrical Engineer
Electronics Engineer
Engineering Geologist
Environmental Engineer
Explosives Technician
Extraction Mettallurgist
Flight Engineer
Geophysicist
Geotechnologist
Industrial Designer
Industrial Engineer
Indust. Tech: Hydrometry
Instrument Maker
Land Surveyor
Mechanical Engineer
Mechanical Eng. Tech.
Metallurgical Engineer
Metallurgical Eng. Tech
Meteorological Technician
Military Pilot
Mine Surveyor
Mining Engineer
Navigating Officer
Navigator
Petroleum Tech.
Pilot: Civilian
Plastics Technologist
Quality Control
Quantity Surveyor
Telecoms Technician
Topographical & Eng. Surveyor
Wood Technologist

12 Wetenskap (WET)

Wetenskaplikes is onafhanklike en abstrakte denkers wat die wereld as kompleks sien. Hulle het effektiewe breine wat op logiese deduktiewe prosesse staatmaak om die natuurlike wereld te verstaan. Hulle het dikwels 'n natuurlike aanleg en belangstelling in wetenskap en wiskunde. Hoewel sommige individue verkies om met die meer praktiese aspekte soos met diere te werk, verkies ander weer die navorsings komponent wat werk behels met komplekse formules en wiskundige probleme. Sukses in die Natuur Wetenskappe vereis toegewyde studie en die verkryging van gespesialiseerde kennis in sekere velde. Kennis en die vermoë om die kennis toe te pas onderskei een wetenskaplike van 'n ander. Goeie wetenskaplikes word kundiges in hulle onderskeie dissipline.

Agriculturist
Agronomist
Analytical Chemist
Animal Scientist
Aquatic Scientist
Archaeologist
Astronomer
Biochemist
Biologist
Botanist
Cartographer
Chemical Engineer
Chemical LabTech.
Chemist
Coal Technologist
Cosmetologist
Ecologist
Economic Geologist
Engineering Geologist
Entomologist
Extraction Metallurgist
Food Scientist
Footware Tech
Forensic Analyst
Geneticist
Geographer
Geohydrologist
Geologist
Geophysicist
Geotechnologist
Herpetologist
Horticulturist
Hydrologist
Ichthyologist
Mathematician
Marine Biologist
Materials Scientist
Medical Physicist
Meteorologist
Microbiologist
Mineralogist
Nuclear Scientist
Oceanographer
Ornithologist
Palaeontologist
Petroleum Tech.
Physicist
Physiologist
Silviculturist
Soil Scientist
Statistician
Viticulturist
Water-Care Tech.
Weather Observer
Wine-maker
Zoologist

13 Inligtings Tegnologie (IT)

Mense wat in rekenaars en rekenaar sagteware belangstel is gewoonlik totaal toegewyd en gefassineerd oor wat die intelligente elektroniese toerusting kan doen. Hulle spandeer gewoonlik die meeste van hulle spaartyd aan die eksplorering en ondersoek van die funksies en moontlikhede wat rekenaars inhou. Loopbane in die IT industrie wissel gewoonlik na gelang van die vlak van tegniese vaardigheid. Dit staan ook as die vlak van kompleksiteit bekend. Wiskunde ophoër graad en rekenaarwetenskap (nie verpligtend nie) is goeie aanduiders van 'n mens se vermoë om 'n sekere kompleksiteit te kan hanteer. Universiteite verskaf 'n sterk teoretiese basis vir studie. Universitieite van teknologie verskaf 'n meer 'hands-on' en praktiese benadering tot rekenaars. Baie kort kursusse oor verskeie aspekte van die bedryf word by privaat instansies aangebied.

Business Systems Analyst
CIS Manager
Computer Hardware Engineer
Computer Ops Manager
Computer Operator
Computer Scientist
Computer Software Engineer
Computer Technician
Data Capturer
Multimedia Developer
Network Engineer
Network Controller
Programmer
Project Manager
Computer Support Specialist
Systems Analyst
Webmaster
Website Designer

14 Mediese Wetenskappe (MW)

Na aanleiding van deurlopende navorsing en nuwe ontwikkelinge in die mediese veld, het die veld meer kompleks en uitdagend geword. Die aanvanklike studies in die mediese veld lê egter die fondasie vir 'n verskeidenheid rigtings om in te spesialiseer. Die ontwikkelinge in die mediese veld skep ook die moontlikheid vir mense met verskillende belangstellings, persoonlikheidsprofiele en behoeftes om bevrediging te ervaar. Loopbaangeleenthede wissel van die wat dieper betrokkenheid met mense het soos huisdokters, pediaters en interniste tot die wat navorsing in laboratoriums (virologie, genetika) doen, tot diegene wat met nuwe tegnologiese toerusting (radiologie, patologie)werk. 'n Streng keuringsproses wat hoofsaaklik op punte gebaseer is, sal jou toegang tot die eerste graad gee (MBCHB). Die formele studies word deur praktiese werk en gemeenskapdiens gevolg.

Audiologist
Anaesthetist
Boikineticist
Chiropractor
Dentist
Dermatologist
Dietician
General Practicioner/
Medical Doctor
Geneticist
Gynaecologist/Obstetrician
Homoeopath
Occupational Therapist
Optometrist
Paediatrician
Pathologist
Pharmacist
Podiatrist
Psychiatrist
Speech Therapist
Surgeon
Veterinary Surgeon

15 Mediese Ondersteunings Dienste (MOD)

Hierdie beroepsveld vereis 'n belangstelling in mediese en gesondheids verwante sake. Mense in die veld hou daarvan om na mense en hulle gesondheid om te sien. Op 'n praktiese wyse. Mense in hierdie beroepe stel meer belang om die werk gedoen te kry en nie tyd te verspil met die teoretiese onderbou van dinge nie. Die toelatingsvereistes is 'n diploma of graad wat deur 'n universiteit of kollege gedoen moet word. Die kwalifikasies het 'n sterk praktiese komponent.

Acupuncturist
Ambulance Driver/Worker
Aromatherapist
Beauty Technologist
Biokineticist
Biomedical Engineer
Chiropractor
Clinical Technologist
Dental Assistant
Dental Technician
Dental Therapist
Dietician
EEG Technician
Environmental Health Off
Family Planning Work
Health Worker
Herbalist
HIV/AIDS Counsellor
Homecare Worker
Homoeopath
Industrial Nurse
Masseur
Medical Orthotist & Prosthetist
Medical Representative
Midwife
Nursing Auxiliary
Occupational Therapist
Optical Dispenser
Optical Technician
Optometrist
Oral Hygienist
Paramedic
Pharmacist
Pharmacist Assistant
Pharmacologist Physiologist
Podiatrist
Psychologist
Radiographer
Reflexologist
Social Worker
Speech-Language Therapist
Veterinary Nurse
Veterinary Technologist

16 Sosiale Wetenskappe (SW)

Loopbane in die Sosiale Wetenskappe kan in twee afdelings verdeel word: Loopbane in die sielkunde en maatskaplike werk wat direkte kontak en soms emosionele betrokkenheid by en met mense vereis. Hierteenoor word die geskiedkundige wat geskiedenis bestudeer en die ekonoom minder met interpersoonlike en emosionele problematiek gekonfronteer, hoewel kennis van die mens en die funksionering van die gemeenskap deel van hulle werksaamhede en studies vorm. Mense wat beroepe verkies waar hulle direk betrokke is by ander mense is gewoonlik meer empaties en ook nuuskierig oor die gedrag van ander mense. Hulle wil graag hulle kennis en begrip van mense en die se problematiek as basis gebruik om ander mense behulsaam te wees met die oorbrugging van hulle problematiek. Mense wat meer filosofies en teoreties van nature is hou daarvan om die gemeenskap en algemene menslike gedrag te verstaan, maar verkies om nie persoonlik betrokke te wees by individue en hulle probleme nie.
Sosiale of gedragswetenskaplikes is baie bewus en sensitief vir menslike gedrag en tendense in die gemeenskap. Gedragswetenskaplike is ook goeie lesers met ‘n kritiese ingesteldheid.

Ambassador
Anthropologist
Archaeologist
Conservator/Curator
Criminologist
Economist
Editor
Historian
Market Researcher
Psychologist
Political Scientist
Psychometrist
Sociologist
Stamp Collector
Tourism & Travel
Industrial Psychologist

17 Regte (RE)

Loopbane in die regsprofessie vereis goeie taalvermoë, goeie geheue en analitiese brein met die vermoë om te interpreteer, te redeneer en om ‘n opinie te vorm gebaseer op feite. Die feit dat die opinie doeltreffend gekommunikeer moet word, tensy skriftelik of mondelings, bevestig die vereiste dat persone wat ‘n regsberoep wil volg, oor goeie taalvaardighede moet beskik. Verskeie geleenthede is in die regsberoepe beskikbaar en verdere spesialisering is ook moontlik. Sekere regslui verkies die hof en verbandhoudende aktiwiteite waar debattering ‘n belangrike rol speel, terwyl ander kontrakte en papierwerk verkies en selde indien ooit die binnekant van ‘n hof sien. Ander betree die besigheidswereld as adviseurs (handelsreg), terwyl ander weer diens aan die gemeenskap verkies (Lawyers for Human Rights.)

Advocate
Attorney
Civil Investigator
Foreign Affairs Assistant
Foreign Affairs Officer
Lawyer
Legal Adviser
Legal Assistant
Magistrate
Paralegal
Patent Attorney
Political Scientist
Public Prosecutor

18 Opvoedkundige Ondersteunings Dienste (OOD)

Goeie interpersoonlike verhoudings met mense is vir jou belangrik. Mense met ‘n sosiale ingesteldheid poog om deur dienslewering en interaksie goeie verhoudings te handhaaf. Loopbane in hierdie kategorie vereis ‘n groot mate van empatie en geduld. Jy behoort aktiwiteite te geniet waar mense opgelei, afgerig, ondersteun en ontwikkel word. Loopbane in Opvoeding en Versorging varieer van die meer akademiese en teoretiese tot dit wat meer prakties is. Byvoorbeeld daar is ‘n verskil in die aktiwiteite tussen die van ‘n Volwasse Opleier wat mense die teoretiese konsepte leer tot die Fiksheids Afrigter wat voorgaan in ‘n fiksheidsklas. Verder is daar spesifieke spesialiseringsvelde vir persone wat belangstel om te spesialiseer in spesifieke aspekte van versorging en ondersteuning van mense byvoorbeeld, Remediërende Onderwys. Hoewel baie bevredigend is dit nie noodwendig die beroepe met die beste besoldiging nie, maar mense wat in hierdie beroepe belangstel word nie noodwendig deur geld gemotiveer nie.

Adult Educator
Archivist
Art Teacher
Au Pair
Career Guidance Worker/ Counsellor
Child Care Worker
Clergyman
Drama Teacher
Driving Instructor
Educarer
Educator - High School
Educator - Pre-primary
Educator - Primary
Educator - Remedial
Educator - Special Ed
Educator - Sports & Physical Education
Family Planning
Fitness and Health Cons.
Home-Care Worker
Home Economics
Home Economist
Hospice worker
Human Resources
Legal Adviser
Librarian
Library Assistant
Music Teacher
Personnel Consultant
Psychologist
School Counsellor
Social Worker

19 Kreatiewe Dienste (KD)

Mense in die veld hou daarvan om kreatief met hulle hande te wees, deur dinge te maak wat nuttig is (klere, truie), maar ook soms net versierend en mooi is (beelde, tuin of huis versierings) om na te kyk. Ander gebruik weer hulle handvaardigheid om mense te versorg soos jou haarkapper, of na mense se voorkoms om te sien soos jou skoonheidsdeskundige. Mense in hierdie beroepe stel meer belang om die werk gedoen te kry en nie tyd te verspil met die teoretiese onderbou van dinge nie. Daarom het die meeste van hierdie loopbane 'n aspek van fisieke arbeid waarvan baie mense hou. Daar is baie loopbane in die handvaardigheids veld. Die keuse van welke loopbaan iemand verkies sal afhang van jou belangstelling, materiaal, vlak van kompleksiteit of bedryf wat jy verkies. Loopbane in hierdie rigting leen hulleself uitstekend tot 'n eie besigheid, opleiding van ander mense in die bepaalde vaardigheid, ens. Heelwat studie moontlikhede bestaan ook en dit wissel van kort kursusse tot volledige diplomas. Mense met handvaardigheid het ook 'n kunsaanvoeling soos jou chef in die aanbieding van kos, jou persoon wat kleipotte maak,ens. Ander is weer ingestel op die praktiese waarde van hulle produkte wat mense se lewe gemaklik maak.

Acupuncturist	Colour Consultant	Glass Blower	Knitter
Au Pair	Costume Designer	Goldsmith & Jeweller	Pattern-maker
Alternative Health Practioners	Decorator	Guesthouse Manager	Photo-Lithographer
Baker	Decor Designer	Hairdresser	Reflexologist
Bakery Technologist	Desktop Publisher	Home Economics Teacher	Seamstress
Beauty Technologist	Display Artist	Home Economist	Sign-writer
Caterer	Educarer	Home-Care Worker	Spray-painter
Chef	Engraver	Hotel Manager	Stained Glass Artist
Child Care Worker	Florist	Interior Designer	Wedding Consultant
Clothing Designer	Food Service Manager	Jewellery Designer	Woodcarver

20 Algemene Dienste (AD)

Diensgerigte mense geniet dit om die lewe deur dit wat hulle doen makliker vir ander mense te maak. Hulle is oor die algemeen vriendelik en behulpsaam en is soms meer doeners as praters. Sosiale Diens loopbane leen hulleself tot die skep van eie klein besighede. Dit is gewoonlik dienste wat klein kan begin met 'n paar mense en mettertyd kan dit groei tot groter besighede. Sukses in die loopbane hang saam met goeie kommunikasie en hoewel geen formele kwalifikasies benodig word om hierdie loopbane te volg nie, is dit raadsaam om aandag aan taal en kommunikasie vaardighede te gee, algemene optrede, aanbieding van jouself, etiket en vaardighede wat benodig word vir klein besighede.

Air Hostess/ Cabin	Barber	Chauffeur	Domestic Worker
Attenndant.	Barman	Chef	Driver and Stacker
Airways Clerk/Ground	Bodyguard	Cleaner	Dry Cleaner & Laundry
Hostess	Bus Driver	Courier	Worker
Au Pair	Butcher	Crane Operator	Florist
Baggage Porter	Cashier	Croupier	Funeral Director
Baker	Caretaker	Diesel Loco Driver	Hairdresser

21 Regstoepassing en veiligheidsdienste (RV)

Loopbane in die kategorie vereis mense met self-dissipline en wat bereid is om in 'n gesagstruktuur te werk. Jy behoort van nature 'n aktiewe persoon te wees wat hou van uitdagende en gevaarlike situasies. 'n Bepaalde mate van patriotisme is ook nodig om vervulling en be-vrediging te ervaar in loopbane wat verband hou met die polisie, weermag, lugmag, vloot, brandweer, verkeersbeamptes en sekuriteit. Loopbane in hierdie kategorie vereis soms dat mense hulle lewe in gevaar moet stel ter wille van die beskerming van ander mense. Verskeie opsies bestaan binne hierdie dienste en die keuse berus op jou spesiale belangstelling.

Airforce	Fireman	Pest Control Operator	Traffic Officer
Armoured-car Guard	Forensic Analyst	Police Officer	Train Control Officer
Correctional Services Officer	Inspector of Works	Quality Control Inspector	Watchman
Customs & Excise Officer	Lifeguard	Security Officer	Yard Official
Detective	Military Pilot	Soldier	
Environ. Health Officer	Naval Officer	Tax Official	

OEFENING 2: BEROEPSNAVORSING

Neem jou eerste keuse van beroep en vors dit na met behulp van die PACE “Careers Directory”.

BEROEP 1

1. Naam van Beroep: _____

1.1. Wat sal ek in die beroep doen? _____

_____

1.2 Watter gereedskap/toerusting sal ek gebruik? _____ _____

1.3. Werksomstandighede – merk (✓) in die relevante blokkies

☐ Werk in die opelug ☐ Binnenshuise werk ☐ Werk in ‘n laboratorium

☐ Kantoorwerk ☐ Werk in ‘n klaskamer ☐ Werk in ‘n spreekkamer

1.4. Karaktereierskappe/temperament?_____

1.5. Watter vakke kan ek op skool neem vir die beroep?

Verpligte Vakke	**Voorgestelde Vakke**

1.6. Waar kan ek vir hierdie beroep gaan studeer? Merk (✓) in die relevante blokkie(s).

☐ Universiteit ☐ Universiteit vir Tegnologie

☐ VET Kollege ☐ Privaat Kollege ☐ Ander

1.7. 7. Wie is die moontlike werkgewers in hierdie beroep?

_____ _____

1.8. Noem ander soortgelyke beroepe

_____ _____

1.9. Hoe kan ek meer inligting oor die beroep bekom? (Maak ‘n lys van dinge om te doen en mense wie jy kan kontak)..

_____

BEROEP 2

1. Beroepsnaam: _____

1.1. Wat sal ek in die beroep doen? _____

1.2 Watter gereedskap/toerusting sal ek gebruik? _____ _____

_____

1.3. Werksomstandighede – merk (✓) in die relevante blokkies

☐ Werk in die opelug ☐ Binnenshuise werk ☐ Werk in 'n laboratorium

☐ Kantoorwerk ☐ Werk in 'n klaskamer ☐ Werk in 'n spreekkamer

1.4. What are the personality requirements?_____

1.5. Watter vakke kan ek op skool neem vir die beroep?

Verpligte Vakke	Voorgestelde Vakke

1.6. Waar kan ek vir hierdie beroep gaan studeer? Merk (✓) in die relevante blokkie(s).

☐ Universiteit ☐ Universiteit vir Teknologie

☐ VET Kollege ☐ Privaat Kollege ☐ Ander

1.7. 7. Wie is die moontlike werkgewers in hierdie beroep?

_____ _____

1.8. Noem ander soortgelyke beroepe

_____ _____

1.9. Hoe kan ek meer inligting oor die beroep bekom? (Maak 'n lys van dinge om te doen en mense wie jy kan kontak)..

_____

BEROEP 3

1. Beroepsnaam: _____

1.1. Wat sal ek in die beroep doen? _____

1.2 Watter gereedskap/toerusting sal ek gebruik? _____ _____

_____

1.3. Werksomstandighede – merk (✔) in die relevante blokkies

☐ Werk in die opelug ☐ Binnenshuise werk ☐ Werk in 'n laboratorium

☐ Kantoorwerk ☐ Werk in 'n klaskamer ☐ Werk in 'n spreekkamer

1.4. Karaktereierskappe/temperament?_____

1.5. Watter vakke kan ek op skool neem vir die beroep?

Verpligte Vakke	Voorgestelde Vakke

1.6. Waar kan ek vir hierdie beroep gaan studeer? Merk (✔) in die relevante blokkie(s).

☐ Universiteit ☐ Universiteit vir Tegnologie

☐ VET Kollege ☐ Privaat Kollege ☐ Ander

1.7. 7. Wie is die moontlike werkgewers in hierdie beroep?

_____ _____

1.8. Noem ander soortgelyke beroepe

_____ _____

1.9. Hoe kan ek meer inligting oor die beroep bekom? (Maak 'n lys van dinge om te doen en mense wie jy kan kontak)..

_____

OEFENING 3: HUIDIGE VAKKE EN PUNTE

Skryf die vakke neer, sowel as die punte of simbole daarin behaal.

Skoolvakke	Punte/Simbole

OEFENING 4: FINANSIËLE BYSTAND

4.1 **Beurse**

Navorsing oor die beskikbaarheid van beurse in die betrokke beroepskeuses moet deur die leerders gedoen word. Is daar enige beurse beskikbaar in die beroep van jou keuse? (www.gostudy.net/bursaries) Indien daar geen beurse vir die beroep van jou keuse in hierdie bron verskyn nie, raadpleeg dan verdere bronne.

Naam van Beurs	
Bedrag	
Tydperk	
Plek waar kursus voltooi sal word	
Wie kan aansoek doen?	
Dienskontrak	
Sluitingsdatum vir beurs	
Adres	

4.2 **Lenings** Dui twee instansies aan waar lenings verkry kan word:

Instansie	Kontaknommers